

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος πιστοποίησης του εξοπλισμού ελέγχου προστασίας των αερομεταφορών από έκνομες ενέργειες»

[COM(2016) 491 final — 2016/0236 (COD)]

(2017/C 125/04)

Εισηγητής: **Stefan BACK**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 15.9.2016 Συμβούλιο, 24.10.2016
Νομική βάση	Άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	13.1.2017
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	25.1.2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	522η
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	138/1/3

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την υποστήριξή της στο σχέδιο δράσης για καινοτόμο και ανταγωνιστικό τομέα ασφάλειας του 2012 («το σχέδιο δράσης») ⁽¹⁾.

1.2 Η ΕΟΚΕ εφιστά επίσης την προσοχή στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια («το θεματολόγιο για την ασφάλεια») ⁽²⁾ και εκφράζει εκ νέου την υποστήριξή της τόσο στο σχέδιο δράσης κατά της παράνομης διακίνησης και χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών όσο και στην πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

1.3 Με την επιφύλαξη των κάτωθι παρατηρήσεων, η ΕΟΚΕ σήμερα επιδοκιμάζει επίσης τον στόχο της πρότασης κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση ενωσιακού συστήματος πιστοποίησης του εξοπλισμού ελέγχου προστασίας των αερομεταφορών από έκνομες ενέργειες ⁽⁵⁾ («η πρόταση») ως ένα πρώτο βήμα για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Επικροτεί τον στόχο της πρότασης που αποβλέπει στην καθιέρωση ενός συστήματος έγκρισης τύπου για τον εξοπλισμό ελέγχου με μονοαευθυντική πιστοποίηση, με μέλημα την απλούστευση της διάθεσης των προϊόντων στην αγορά, τη μείωση του κόστους, την αύξηση της ποσότητας στην αγορά του όγκου της αγοράς και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προϊόντων ασφάλειας.

1.4 Η ΕΟΚΕ λυπάται, ωστόσο, διότι στην πρόταση δεν προβλέπεται μια ενιαία ενωσιακή αρχή έγκρισης με ενσωματωμένη τεχνική υπηρεσία, πράγμα το οποίο θα συνέβαλλε στη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και στη μείωση του κόστους. Η ΕΟΚΕ εκφράζει σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των πόρων στο πλαίσιο της προτεινόμενης λύσης, που συνίσταται στον διαχωρισμό των τεχνικών υπηρεσιών και των αρχών έγκρισης.

⁽¹⁾ COM(2012) 417 final, 1 EE C 76 της 14.3.2013, σ. 37.

⁽²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ COM(2015) 624 final: «Εφαρμογή του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια: Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών» και COM(2015) 625 final: «Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της οδηγίας-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας».

⁽⁴⁾ EE C 177 της 18.5. 2016, σ. 51.

⁽⁵⁾ COM(2016) 491 final.

1.5 Η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης τη λύπη της για το γεγονός ότι η δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 300/2008 για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας⁽⁶⁾, σύμφωνα με την οποία μπορούν να επιβάλλονται αυστηρότερες απαιτήσεις σε εθνικό επίπεδο από τα βασικά πρότυπα που ορίζονται στον εν λόγω κανονισμό, δεν αντικατοπτρίζεται στην πρόταση· πρόκειται για δυνατότητα η οποία επικροτήθηκε ρητά από την ΕΟΚΕ στη γνωμοδότησή της⁽⁷⁾ με θέμα τη συγκεκριμένη πρόταση κανονισμού.

1.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι οι πτυχές που σχετίζονται με την εσωτερική αγορά φαίνεται να υπεριοχύνουν των ανησυχιών σχετικά με την ασφάλεια, μέχρι του σημείου να μην παρέχεται καν η δυνατότητα επιβολής πρόσθετων εθνικών απαιτήσεων ασφάλειας για λόγους προστασίας ζωτικών εθνικών συμφερόντων, σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 10 της ΣΛΕΕ.

1.7 Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης τη λύπη της για το γεγονός ότι η ΣΛΕΕ δεν επιτρέπει την ανάληψη ειδικών εθνικών δράσεων για την προστασία των ζωτικών εθνικών συμφερόντων από τρομοκρατικές ενέργειες, σύμφωνα με ό,τι ισχύει για τον στρατιωτικό εξοπλισμό δυνάμει του άρθρου 346 της ΣΛΕΕ ή για τις δημόσιες συμβάσεις δυνάμει του άρθρου 15 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις⁽⁸⁾.

1.8 Η ΕΟΚΕ αμφισβητεί την καταλληλότητα της διάταξης του άρθρου 24 παράγραφος 3 της πρότασης, στην οποία διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή θα προεδρεύει της ομάδας συντονισμού των τεχνικών υπηρεσιών, λόγω του εξαιρετικά τεχνικού και περίπλοκου χαρακτήρα των ζητημάτων που θα πρέπει να διευθετούνται από τις υπηρεσίες της.

1.9 Επ' αυτού, η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης την απογοήτευσή της διότι δεν φαίνεται να έχει εξετασθεί η δυνατότητα να συμπεριληφθεί στην πρόταση ένα σύστημα για την ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό μεταξύ των διαφόρων εθνικών αρχών έγκρισης.

1.10 Η ΕΟΚΕ διερωτάται μήπως ο βαθμός στον οποίο η πρόταση επιτρέπει τη χρήση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων για την τροποποίηση τεχνικών διατάξεων υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 290 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όσον αφορά το άρθρο 27 στοιχείο α) της πρότασης στο οποίο δεν τίθενται περιορισμοί ως προς την έκταση ή τη φύση των νέων απαιτήσεων επιδόσεων που ενδέχεται να συμπεριληφθούν στο παράρτημα Ι της πρότασης μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

1.11 Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι, εάν πρόκειται να προτείνει νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, η Επιτροπή θα χρειαστεί τις τεχνικές ικανότητες που απαιτούνται για τη διασφάλιση της ποιότητας των νομοθετικών πράξεων.

1.12 Η ΕΟΚΕ επικροτεί κατ' αρχήν την πρόταση σύμφωνα με την οποία η ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξει να καταστεί πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Πολιτικής Αεροπορίας (ECAC/European Civil Aviation Conference). Ωστόσο, δεδομένου ότι, βάσει του ισχύοντος καταστατικού της ECAC, επιτρέπεται μόνο σε κράτη να καθίστανται πλήρη μέλη της ECAC, δεδομένου ότι τα μέλη της ECAC είναι περισσότερα από τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και δεδομένου ότι η έκβαση μιας διαδικασίας διαπραγμάτευσης ενόψει ενδεχόμενης προσχώρησης δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένη, θα ήταν πιο ρεαλιστικό να αναφερθεί ότι η ΕΕ οφείλει να προβεί στις δέουσες ενέργειες με στόχο την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους της ECAC.

1.13 Η ΕΟΚΕ έλαβε υπόψη της τη διάταξη της πρότασης στην οποία προβλέπεται μέγιστο μέσο χρονικό διάστημα έξι μηνών μεταξύ της υποβολής αιτήματος για τη διεξαγωγή δοκιμής από τις τεχνικές υπηρεσίες και της αποστολής των αποτελεσμάτων της δοκιμής στην αρμόδια αρχή έγκρισης. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι καλύτερη επιλογή θα ήταν να προβαίνει η τεχνική υπηρεσία σε μια αρχική αξιολόγηση του εκάστοτε αιτήματος για να προσδιορίσει τον χρόνο που απαιτείται για τη διεξαγωγή δοκιμής και να ενημερώνει τον αιτούντα εντός προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος. Σε περίπτωση μη τήρησης της προβλεπόμενης προθεσμίας για την πραγματοποίηση της δοκιμής, θα πρέπει να ενημερώνεται ο αιτών και να εξηγούνται δεόντως οι λόγοι της καθυστέρησης.

1.14 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι το σύστημα της ECAC για την αξιολόγηση προϊόντων λειτουργεί πλέον ικανοποιητικά και, άρα, η προστιθέμενη αξία ενός ενωσιακού συστήματος έγκρισης τύπου για λειτουργικούς σκοπούς μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση. Η παρατήρηση αυτή δεν θίγει τους στόχους που καθορίζονται στην πρόταση σχετικά με την εσωτερική αγορά.

1.15 Για τους λόγους που εκτέθηκαν ανωτέρω, η ΕΟΚΕ διατηρεί επιφυλάξεις ως προς την προστιθέμενη αξία της πρότασης υπό την παρούσα μορφή της και καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή να επανεξετάσει το περιεχόμενό της με στόχο τη συνεκτίμηση των παρατηρήσεων που διατυπώνονται στην παρούσα γνωμοδότηση.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 97 της 9.4.2008, σ. 72.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 185 της 8.8. 2006, σ. 17.

⁽⁸⁾ Βλέπε επίσης την ερμηνευτική ανακοίνωση για την εφαρμογή του άρθρου 296 της Συνθήκης (ισχύον άρθρο 346 της ΣΛΕΕ) στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων προμηθειών που αφορούν την άμυνα [COM(2006) 779 τελικό] (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

2. Εισαγωγή

2.1 Η πρόταση αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης⁽⁹⁾. Οι στόχοι του σχεδίου δράσης είναι οι εξής:

- υπέρβαση του κατακερματισμού της αγοράς, μέσω της δημιουργίας πανενωσιακών/διεθνών προτύπων, της εναρμόνισης των διαδικασιών της ενωσιακής πιστοποίησης/αξιολόγησης της συμμόρφωσης και της αξιοποίησης των συνεργειών μεταξύ των τεχνολογιών ασφάλειας και των τεχνολογιών άμυνας,
- μείωση του χάσματος μεταξύ της έρευνας και της αγοράς,
- καλύτερη ενσωμάτωση της κοινωνικής διάστασης, μέσω της εξέτασης των κοινωνικών συνεπειών ήδη σε πρώιμο στάδιο, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών συνεπειών για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

2.2 Σημαντικός στόχος του σχεδίου δράσης είναι να τεθεί τέλος στον κατακερματισμό της αγοράς ασφάλειας με την εισαγωγή πανενωσιακών συστημάτων πιστοποίησης για τις τεχνολογίες ασφάλειας, αρχής γενομένης από τον εξοπλισμό ελέγχου των αερολιμένων και τα συστήματα συναγερμού· ο εν λόγω στόχος θα μπορέσει να επιτευχθεί με τη θέσπιση ενιαίου (μονοαπειθύντικού) συστήματος για την απόκτηση πιστοποίησης που θα χορηγεί στα πιστοποιημένα προϊόντα πρόσβαση στην αγορά ολόκληρης της ΕΕ. Αυτό θα επιφέρει απλούστευση, μείωση του κόστους πιστοποίησης, αύξηση της ποσότητας στην εγχώρια αγορά και, ως εκ τούτου, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε σύγκριση με τα προϊόντα των ΗΠΑ και της Κίνας που έχουν το πλεονέκτημα μεγαλύτερης ποσότητας σε εκτεταμένες εγχώριες αγορές.

2.3 Στο θεματολόγιο για την ασφάλεια⁽¹⁰⁾ επικροτούνται οι δράσεις στήριξης που προβλέπονται από το σχέδιο δράσης σε τομείς όπως η κατάρτιση, η χρηματοδότηση, η έρευνα και η καινοτομία.

2.4 Το θεματολόγιο για την ασφάλεια περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα μέτρων που καλύπτουν την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, του λαθρεμπορίου και της χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών υλών, καθώς και πρόσθετα μέτρα για την προστασία των πολιτών και των υποδομών ζωτικής σημασίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ένα σχέδιο δράσης κατά της παράνομης διακίνησης και χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών και μια πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας⁽¹¹⁾.

2.5 Με την πρόταση εισάγεται ένα σύστημα πιστοποίησης βασισμένο σε κοινές απαιτήσεις επιδόσεων, κοινές μεθοδολογίες δοκιμών και διαπίστευση των εργαστηρίων δοκιμών (τεχνικές υπηρεσίες).

2.6 Οι απαιτήσεις επιδόσεων καθορίστηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 300/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹²⁾ για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας και των εκτελεστικών πράξεών του (άρθρο 4 και παράρτημα Ι της πρότασης).

2.7 Οι μέθοδοι αξιολόγησης διαμορφώθηκαν σύμφωνα με την κοινή διαδικασία αξιολόγησης (CEP/Common Evaluation Process) που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Πολιτικής Αεροπορίας (ECAC).

2.8 Κάθε κράτος μέλος πρέπει να διαθέτει αρχή έγκρισης αρμόδια για όλες τις πτυχές έγκρισης του εξοπλισμού (άρθρο 6 της πρότασης). Κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις σε πιστοποιημένο εξοπλισμό (άρθρο 4 της πρότασης).

2.9 Στην πρόταση καθορίζονται διαδικασίες αντιμετώπισης εξοπλισμού που παρουσιάζει κίνδυνο σε εθνικό επίπεδο ή δεν συμμορφώνεται με την πιστοποίηση (άρθρα 17 έως 19 της πρότασης).

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ έχει ήδη επιδοκιμάσει το σχέδιο δράσης⁽¹³⁾, το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια, το σχέδιο δράσης κατά της παράνομης διακίνησης και χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, καθώς και την πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ COM(2012) 417 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2015) 185 final.

⁽¹¹⁾ COM(2015) 624 final: «Εφαρμογή του ευρωπαϊκού θεματολογίου για την ασφάλεια: Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών» και COM(2015) 625 final: «Πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της οδηγίας-πλαίσου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας».

⁽¹²⁾ Βλέπε υποσημείωση 6.

⁽¹³⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 4.

3.2 Η ΕΟΚΕ, επί του παρόντος, επικροτεί επίσης την πρόθεση που εκδηλώνεται στην πρόταση για την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου δράσης μέσω της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ασφάλειας με τη δημιουργία ευρύτερης εγχώριας αγοράς και με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του εν λόγω τομέα.

3.3 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τον στόχο της πρότασης που αποβλέπει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα ασφαλείας της ΕΕ και στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών με τη θέσπιση ενιαίου (μονοαπευθυντικού) συστήματος πιστοποίησης για τη μείωση του κόστους και τη δημιουργία ευρύτερης εγχώριας αγοράς. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει τόσο την ισχυρή εστίαση στην εσωτερική αγορά και στην ανταγωνιστικότητα όσο και την αντιμετώπιση των ζητημάτων ασφαλείας, με βασικό σκεπτικό ότι η μεγιστοποίηση της ανταγωνιστικότητας της εν λόγω βιομηχανίας μπορεί να βελτιώσει τις δυνατότητές της για καινοτομία και ανάπτυξη νέων προϊόντων.

3.4 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την προσέγγιση που ακολουθείται στην πρόταση όσον αφορά τη θέσπιση νομοθεσίας σχετικά με τις απαιτήσεις επιδόσεων και τη χρήση των κοινών μεθοδολογιών δοκιμών που καθορίστηκαν από την ECAC· συμφωνεί δε με την άποψη ότι ο απόρρητος χαρακτήρας μεγάλου μέρους των νομικών στοιχείων καθιστά αναγκαία αυτή την προσέγγιση. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η πρόταση θα μπορούσε να βελτιωθεί όσον αφορά ορισμένες σημαντικές παραμέτρους.

3.5 Η ΕΟΚΕ εκφράζει, ως εκ τούτου, τη λύπη της για το γεγονός ότι δεν έχει συμπεριληφθεί στην πρόταση η δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 300/2008, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν αυστηρότερα μέτρα σε σχέση με τα κοινά βασικά πρότυπα που αναφέρονται στην πρόταση. Ούτε οι διαδικασίες αντιμετώπισης εξοπλισμού που παρουσιάζει κίνδυνο σε εθνικό επίπεδο ούτε η διαδικασία διασφάλισης της Ένωσης είναι κατάλληλες για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους προβλημάτων.

3.6 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει σε αυτό το σημείο ότι έχει επιδοκιμάσει τη δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη προκειμένου να εφαρμόζουν αυστηρότερα μέτρα, βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 300/2008, στη γνωμοδότησή της με θέμα την εν λόγω πρόταση κανονισμού⁽¹⁵⁾.

3.7 Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση των δυσκολιών που συνεπάγεται η έγκριση της επιβολής πρόσθετων εθνικών απαιτήσεων σε προϊόντα που καλύπτονται από εναρμονισμένα κριτήρια, αλλά εφιστά ωστόσο την προσοχή στη δυνατότητα που παρέχεται δυνάμει του άρθρου 114 παράγραφος 10 της ΣΛΕΕ για την έγκριση της επιβολής εθνικών απαιτήσεων με βάση, παραδείγματος χάρη, την ανάγκη προστασίας των συμφερόντων εθνικής ασφαλείας, παρότι μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

3.8 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει το γεγονός ότι τα κοινοβούλια τουλάχιστον δύο κρατών μελών —σε προτάσεις για την έκδοση αιτιολογημένης γνώμης σχετικά με το ζήτημα της επικουρικότητας, η μία εκ των οποίων έχει ήδη υποβληθεί— αναφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, στην ανάγκη να παρέχεται δυνατότητα προσαρμογής στις απαιτήσεις ασφαλείας σύμφωνα με τα ποικίλα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο που υφίστανται στα διάφορα κράτη μέλη⁽¹⁶⁾. Αυτό σημαίνει ότι ενδέχεται να είναι αναγκαία η ενίσχυση των απαιτήσεων ασφαλείας με την εισαγωγή πρόσθετων χαρακτηριστικών και βελτιωμένων επιδόσεων του εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ελέγχου που χρησιμοποιείται στους αερολιμένες, σε σύγκριση με τις τυπικές ενωσιακές απαιτήσεις.

3.9 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι, κατά την εφαρμογή μιας πολιτικής που αποσκοπεί στη βελτίωση της προστασίας από τρομοκρατικές ενέργειες, ο συγκεκριμένος στόχος πρέπει να θεωρείται ως βασικό στοιχείο οποιουδήποτε προτεινόμενου μέτρου. Μια αιζέντα βιομηχανικής πολιτικής, η οποία σχετίζεται με τον εν λόγω στόχο, πρέπει να θεωρείται ως δευτερεύουσα σε σχέση με τον στόχο της πάταξης της τρομοκρατίας.

3.10 Ως εκ τούτου, πρέπει να υπάρχουν σαφή περιθώρια για επιμέρους δράσεις των κρατών μελών που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση τρομοκρατικών απειλών, συμπεριλαμβανομένης και της επιβολής πρόσθετων απαιτήσεων σχετικά με τον εξοπλισμό ελέγχου στους αερολιμένες πάνω και πέρα από τις τυπικές απαιτήσεις πιστοποίησης. Στα άρθρα 17 και 18 της πρότασης δεν θίγεται το εν λόγω πρόβλημα και δεν παρέχονται επαρκή περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να προστατευτούν από τρομοκρατικές απειλές. Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η ΣΛΕΕ, υπό την παρούσα μορφή της, δεν περιέχει ειδικούς κανόνες που να επιτρέπουν την εξαίρεση του εξοπλισμού ασφαλείας από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς για λόγους προστασίας ζωτικών εθνικών συμφερόντων, δεδομένου ότι το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ προβλέπει αυτή τη δυνατότητα μόνον για τον στρατιωτικό εξοπλισμό, καθώς και ότι οι διατάξεις της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (άρθρο 15) αφορούν μόνο τις δημόσιες συμβάσεις⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 6.

⁽¹⁶⁾ Αιτιολογημένη γνώμη της Βουλής των Κοινοτήτων (House of Commons) του Ηνωμένου Βασιλείου, 1 Νοεμβρίου 2016, στο έγγραφο του Συμβουλίου αριθ. 14180/16 και Γαλλική Εθνοσυνέλευση (Assemblée Nationale) — No 4060 rect. Proposition de Résolution Européenne (πρόταση ευρωπαϊκού ψηφίσματος).

⁽¹⁷⁾ Ερμηνευτική ανακοίνωση για την εφαρμογή του άρθρου 296 της Συνθήκης (άρθρο 346 της ΣΛΕΕ) στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων προμηθειών που αφορούν την άμυνα — σελίδα 6, υποσημείωση 10. Η οδηγία 2004/18/ΕΚ έχει εν τω μεταξύ αντικατασταθεί από την οδηγία 2014/24/ΕΕ — COM(2006) 779 τελικό.

3.11 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι η πρόταση παρέχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για την τροποποίηση του παραρτήματος I με στόχο την καθιέρωση νέων απαιτήσεων επιδόσεων για τον εξοπλισμό ελέγχου προστασίας των αερομεταφορών [άρθρο 27 στοιχείο α)], καθώς και για την τροποποίηση των παραρτημάτων του κανονισμού με στόχο την προσαρμογή τους στην εξέλιξη των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων [άρθρο 27 στοιχείο β)]. Σύμφωνα με το άρθρο 290 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η αρμοδιότητα έκδοσης πράξεων περιορίζεται σε ουσιώδη στοιχεία της εν λόγω νομικής πράξης, συμπεριλαμβανομένων των επικαιροποιήσεων λόγω τεχνικών εξελίξεων. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 27 στοιχείο α) της πρότασης φαίνεται να υπερβαίνει αυτό το όριο. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ αμφισβητεί τη συμβατότητα της εξουσιοδότησης που προτείνεται στο άρθρο 27 στοιχείο α) της πρότασης με τις διατάξεις της ΣΛΕΕ.

3.12 Σε κάθε περίπτωση, εάν πρόκειται να προτείνει νομοθεσία σε αυτόν τον τομέα, η Επιτροπή θα χρειαστεί τις τεχνικές ικανότητες που απαιτούνται για τη διασφάλιση της ποιότητας των νομοθετικών πράξεων.

3.13 Στην πρόταση προβλέπεται μία αρχή έγκρισης ανά κράτος μέλος. Η ΕΟΚΕ εκφράζει αμφιβολίες όσον αφορά τόσο την ικανότητα όλων των κρατών μελών να συγκροτήσουν μια τέτοια αρχή κατά τη στιγμή έναρξης ισχύος του προτεινόμενου κανονισμού όσο και την αποτελεσματική χρήση των πόρων στο πλαίσιο μιας τέτοιας απαίτησης, καθώς και την προστιθέμενη αξία της, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, επί του παρόντος, μόνο πέντε κράτη μέλη είναι σε θέση να διενεργήσουν δοκιμές του εξοπλισμού και να εκδώσουν πιστοποιητικό έγκρισης τύπου. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι μια ενιαία ενωσιακή αρχή έγκρισης θα αποτελούσε αποτελεσματικότερη λύση, η οποία θα ήταν σύμφωνη με τη μονοαπευθυντική προσέγγιση.

3.14 Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης αμφιβολίες όσον αφορά τη χρησιμότητα του διαχωρισμού των λειτουργιών της δοκιμής και της πιστοποίησης μεταξύ των τεχνικών υπηρεσιών και των αρχών έγκρισης, υπό την έννοια ότι η έμπρακτη δοκιμή των επιδόσεων ενός προϊόντος πρέπει να διενεργείται από μια τεχνική υπηρεσία, πιστοποιημένη ως προς το επίπεδο ικανοτήτων της, ενώ η απόφαση σχετικά με την έκδοση εγγράφου πιστοποίησης (έγκρισης τύπου) πρέπει να λαμβάνεται από την εκάστοτε αρχή έγκρισης, η οποία σαφώς δεν χρειάζεται να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια τεχνικής ικανότητας, αλλά να βασίζεται εξ ολοκλήρου στις αξιολογήσεις που πραγματοποιούνται από την τεχνική υπηρεσία. Σε περίπτωση που αυτό το δυαδικό σύστημα αιτιολογείται ελλείψει της δέουσας τεχνικής ικανότητας σε όλα τα κράτη μέλη, η ΕΟΚΕ θα συνιστούσε είτε την ενσωμάτωση αυτών των δύο λειτουργιών σε έναν περιορισμένο αριθμό αρχών έγκρισης είτε, ιδεωδώς, όπως έχει ήδη προταθεί, τη σύσταση μιας κοινής αρχής έγκρισης για ολόκληρη την ΕΕ.

3.15 Η ΕΟΚΕ παρατηρεί επίσης ότι η κοινή μεθοδολογία δοκιμών για την πιστοποίηση λειτουργεί πλέον ικανοποιητικά, πράγμα το οποίο θέτει υπό αμφισβήτηση την προστιθέμενη αξία που αναμένεται να προσδώσει η πρόταση στο σύστημα, δεδομένου άλλωστε ότι το πλαίσιο της ECAC διασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των σχετικών προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Πολιτικής Αεροπορίας (ECAC). Η παρατήρηση αυτή δεν θίγει τους στόχους της πρότασης που αφορούν την εσωτερική αγορά.

3.16 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι το άρθρο 10 της πρότασης ορίζει ότι η ΕΕ καθίσταται πλήρες μέλος του αρμόδιου φορέα για την κατάρτιση των κοινών μεθοδολογιών δοκιμών, δηλαδή της ECAC. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι για την προσχώρηση της ΕΕ στην ECAC απαιτείται προηγούμενη τροποποίηση του καταστατικού του εν λόγω φορέα, βάσει του οποίου επί του παρόντος επιτρέπεται μόνο σε κράτη να καθίστανται πλήρη μέλη της ECAC. Δεδομένου ότι η προσχώρηση θα αποτελέσει απόρροια μιας διαδικασίας διαπραγμάτευσης, η ΕΟΚΕ θα πρότεινε την τροποποίηση της εν λόγω διάταξης προκειμένου να οριστεί ρητά ότι η ΕΕ θα πρέπει να λάβει εντολή έναρξης διαπραγματεύσεων με σκοπό την απόκτηση της ιδιότητας του πλήρους μέλους της ECAC.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Στην πρόταση διευκρινίζεται ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συστήσει κλαδική ομάδα τεχνικών υπηρεσιών της οποίας θα προεδρεύει, με στόχο την εξασφάλιση συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των τεχνικών υπηρεσιών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω ομάδα ενδέχεται να ασχολείται με εξαιρετικά περίπλοκα τεχνικά ζητήματα, η ΕΟΚΕ αμφισβητεί την καταλληλότητα της προτεινόμενης λύσης.

4.2 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την έκπληξή της για το γεγονός ότι δεν θεωρήθηκε αναγκαίο να προταθεί η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων εθνικών αρχών έγκρισης, καθώς και μεταξύ των αρχών έγκρισης και της Επιτροπής, έχοντας κατά νου ότι το εν λόγω σύστημα κρίθηκε χρήσιμο για τις τεχνικές υπηρεσίες και για άλλες περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι εθνικές αρχές είναι αρμόδιες για τη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, όπως, παραδείγματος χάρι, στον τομέα του ανταγωνισμού.

4.3 Ενώ στην πρόταση προβλέπεται μία αρχή έγκρισης για κάθε κράτος μέλος, δεν επιβάλλεται παρεμφερής υποχρέωση όσον αφορά τις τεχνικές υπηρεσίες οι οποίες, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, θα έχουν καθοριστικό ρόλο στο προβλεπόμενο σύστημα πιστοποίησης. Το γεγονός αυτό ενισχύει περαιτέρω την άποψη ότι η απαίτηση σχετικά με μια αρχή έγκρισης ανά κράτος μέλος έχει μόνο συμβολική αξία, δεδομένου ότι τα πιστοποιητικά έγκρισης τύπου και τα πιστοποιητικά συμμόρφωσης που εκδίδονται με βάση την εν λόγω πιστοποίηση ισχύουν σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ. Η διαδικασία αντιμετώπισης εξοπλισμού που παρουσιάζει κίνδυνο σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 17 της πρότασης) θα μπορούσε να εμπίπτει στα καθήκοντα μιας εθνικής αρχής αρμόδιας για θέματα ασφαλείας.

4.4 Στην πρόταση διευκρινίζεται ότι οι τεχνικές υπηρεσίες διασφαλίζουν ότι το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αιτήματος διεξαγωγής δοκιμής έως την αποστολή των αποτελεσμάτων στην αρχή έγκρισης δεν υπερβαίνει κατ' ανώτατο όριο τους έξι μήνες, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις ή κατόπιν ειδικού αιτήματος των κατασκευαστών. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα αυτού του είδους δεν είναι ούτε επιθυμητό ούτε ρεαλιστικό. Καλύτερη επιλογή θα ήταν να έχει η τεχνική υπηρεσία την υποχρέωση να αξιολογεί αμέσως τον απαιτούμενο χρόνο για τη διεκπεραίωση ενός αιτήματος και να ενημερώνει τον αιτούντα εντός προκαθορισμένου χρονικού διαστήματος, παραδείγματος χάρι, 15 εργάσιμων ημερών. Σε περίπτωση μη τήρησης της προβλεπόμενης προθεσμίας, η τεχνική υπηρεσία θα πρέπει να παρέχει τεκμηριωμένη αιτιολόγηση.

Βρυξέλλες, 25 Ιανουαρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ
